

Dosarul nr.3rh-103/18

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) V. Ciumac

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton

Instanța de recurs: G. Stratulat, D. Visternicean, N. Craiu, A. Cobăneanu, D. Mardari

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Galina Stratulat
Dumitru Visternicean
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând cererea de revizuire depusă de Manoli Lilia,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Manoli Lilia împotriva
Ministerului Justiției, Comisiei de licențiere a activității notariale, Comisiei de concurs
cu privire la anularea actelor administrative,
împotriva deciziei din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a
admis recursul declarat de către Ministerului Justiției, s-a casat decizia din 25 ianuarie
2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 22 februarie 2017 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 20 ianuarie 2017 Manoli Lilia a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției, Comisiei de Licențiere a activității notariale și Comisiei de
concurs cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii, Manoli Lilia a menționat că la 05 decembrie 2016 a înaintat
Comisiei de licențiere a activității notariale o cerere, prin care a solicitat admiterea la
concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar.

Reclamanta a invocat că prin Hotărârea nr. 1 a Comisiei de licențiere a activității
notariale, cererea sa a fost respinsă pe motivul efectuării stagiului în condiții de
incompatibilitate (necorespunderea prevederilor pct. 9-15 din Regulamentul cu privire
la condițiile de efectuare a stagiului în biroul notarului), inclusiv și faptul că nu este
confirmată efectuarea stagiului în biroul notarului timp de 10 luni.

Astfel, a relatat că la 13 decembrie 2016 a contestat hotărârea Comisiei de
licențiere a activității notariale, iar prin răspunsul din 15 decembrie 2016, contestația a
fost respinsă.

De asemenea, Manoli Lilia a reiterat că la 16 decembrie 2016 a avut loc ședința
Comisiei de licențiere a activității notariale pentru reexaminarea cererii de admitere la

concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, iar secretarul Comisiei era obligată să o informeze despre rezultatele reexaminării cererii sale.

La data de 21 decembrie 2016 s-a adresat Ministerului Justiției cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea hotărârilor Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 1 și 2 din 12 decembrie 2016 și respectiv 16 decembrie 2016, în partea ce ține de respingerea cererii privind admiterea la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar și obligarea Comisiei de licențiere a activității notariale să adopte hotărârea privind admiterea candidaturii sale la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, cu atribuirea calificativului – admis.

Reclamanta a menționat că cererea prealabilă nu a fost examinată de Ministerul Justiției, dar a fost redirecționată spre soluționare Comisiei de licențiere a activității notariale, care prin hotărârea nr. 3 din 26 decembrie 2016 a respins cererea prealabilă.

A invocat că în pct. 2 din hotărârea Comisiei de licențiere a activității notariale din 12 decembrie 2016, prin care s-a respins candidatura sa pentru a participa la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, s-a făcut referire la pct. 9-15 din Regulamentul cu privire la condițiile de efectuare a stagiului în biroul notarului, cu toate că aceste prevederi au constituit subiectul examinării cererii cu privire la prelungirea termenului de efectuare a stagiului cu 2 luni, schimbarea notarului conducător de stagiu în persoana Ninei Avram, depusă la data de 21 iulie 2016.

La fel a susținut că contractul de efectuare a stagiului în biroul notarului Boico Liliana a fost încheiat pentru perioada 06 octombrie 2014 – 06 octombrie 2015, însă independent de voința părților, în perioada 07 august 2015 – 06 octombrie 2015 a lipsit în calitate sa de notar stagiar din biroul notarului Boico Liliana.

În acest sens, la 21 iulie 2016 a depus pe numele Ministrului Justiției o cerere, prin care a solicitat prelungirea termenului de efectuare a stagiului cu 2 luni și schimbarea notarului conducător al stagiului, deoarece notarul Boico Liliana conducător al stagiului, a refuzat prelungirea contractului pentru perioada solicitată.

Astfel, prin ordinului Ministerului Justiției nr. 945 din 30 septembrie 2016 a fost prelungit termenul de efectuare a stagiului în biroul notarului cu schimbarea conducătorului de stagiu.

Totodată, Manoli Lilia a invocat faptul că incompatibilitatea invocată drept temei de respingere a candidaturii sale pentru a participa la concurs, prevăzută de pct. 15 din Regulamentul cu privire la condițiile de efectuare a stagiului în biroul notarului, conform căruia notarul stagiar nu are dreptul să fie încadrat concomitent în altă activitate, cu excepția activității didactice și științifice, dar poate fi încadrat la biroul notarului în câmpul muncii, nu prezumă concedierea de la locul de muncă ci doar imposibilitatea încadrării concomitente a stagiului în oricare altă activitate.

La caz a menționat că pentru perioada 18 august 2014-14 mai 2017 a suspendat raporturile sale de muncă cu Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului municipal Chișinău, iar în careva activități pe perioada efectuării stagiului, nu a fost încadrată.

A precizat de asemenea că hotărârea Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 1 din 12 decembrie 2016 a fost adoptată cu încălcarea procedurii în partea ce ține de candidatura sa, or la ședința Comisiei erau prezenți 7 membri din cei 11 nominalizați în componența acesteia, prin urmare ședința fiind nedeliberativă, deoarece nu erau prezenți 2/3 din membrii acesteia, iar după publicarea hotărârii, a constatat că aceasta a fost

semnată de 9 membri ai Comisiei, 2 dintre care nu au fost prezenți la momentul interviuării și la procedura de vot în privința candidaturii sale.

Reclamanta Manoli Lilia a solicitat constatarea ilegalității refuzului Ministerului Justiției de a examina cererea prealabilă, constatarea ilegalității acțiunilor Ministerului Justiției de remitere a cererii prelabile pentru a fi examinată de autoritatea emitentă a actului contestat – Comisia de licențiere a activității notariale, anularea pct. 1 din hotărârea Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 3 din 26 decembrie 2016 în partea ce ține de respingerea cererii prelabile depusă la Ministerul Justiției, anularea pct. 6 din hotărârea Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 3 din 26 decembrie 2016 în partea ce ține de respingerea cererii prelabile depusă, anularea hotărârii Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 2 din 16 decembrie 2016 în partea ce ține de respingerea candidaturii sale de a participa la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, obligarea Comisiei de licențiere a activității notariale să adopte hotărârea privind admiterea candidaturii sale la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, cu atribuirea calificativului – admis, obligarea Comisiei de concurs să organizeze susținerea probelor de concurs.

Prin hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Manoli Lilia a fost respinsă.

Prin decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Manoli Lilia, casată hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și pronunțată o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată înaintată depusă de Manoli Lilia a fost admisă.

S-a constatat vătămarea dreptului Liliesi Manoli prin refuzul Ministerului Justiției de a examina cererea prealabilă.

S-a constatat vătămarea dreptului Liliesi Manoli prin acțiunea Ministerului Justiției de trimitere a cererii prelabile, pentru a fi examinată de către autoritatea emitentă a actului contestat – Comisia de Licențiere a activității notariale.

S-a anulat pct. 1 din hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 3 din 26 decembrie 2016, în partea ce ține de respingerea cererii prelabile depusă de Manoli Lilia organului ierarhic superior – Ministerul Justiției.

S-a anulat pct. 6 din hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 3 din 26 decembrie 2016, în partea ce ține de respingerea cererii prelabile depusă de Ministrul Justiției în interesul candidatului Manoli Lilia.

S-a anulat hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 2 din 16 decembrie 2016, în partea ce ține de reexaminarea cererii Liliesi Manoli, prin care a solicitat admiterea de a participa la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar și respingerea repetată a cererii.

S-a anulat pct. 2 din hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 1 din 12 decembrie 2016, în partea ce ține de respingerea candidaturii Liliesi Manoli de a participa la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar.

S-a obligat Comisia de licențiere a activității notariale, să adopte hotărârea privind admiterea candidaturii Liliesi Manoli, la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, cu atribuirea calificativului - admis.

S-a obligat Comisia de concurs, să organizeze susținerea probelor de concurs, pentru candidatul Manoli Lilia.

La 22 mai 2018, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de către Ministerul Justiției, s-a casat decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 09 octombrie 2018 Manoli Lilia a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea deciziei instanței de recurs, rejudecarea recursului cu respingerea acestuia ca fiind depus tardiv.

Revizuenta Manoli Lilia, în motivarea cererii de revizuire a menționat că recursul declarat de Ministerul Justiției urma a fi respins ca inadmisibil, deoarece a fost depus peste termenul de prescripție, fapt invocat în referința depusă.

De asemenea revizuenta a invocat că instanța de recurs a interpretat eronat normele legale și a inversat sacina probațiunii la invocarea încălcării termenului de prescripție și astfel a fost poziționată într-o poziție dezavantajată, fără a-i acorda dreptul de a prezenta probe în legătură cu dubiul apărut, deși aceasta nu avea nici o obligație în acest sens.

Revizuenta Manoli Lilia în motivarea cererii a invocat prevederile art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă și anume faptul că prin cererea nr. 5635 din 16 martie 2018, Ministerul Justiției a recepționat decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018.

A relatat revizuenta că nu putea să cunoască despre faptul că instanța de recurs va avea dubii referitor la faptul că la cererea din 16 martie 2018 adresată Ministerului Justiției, a fost anexat alt act decât decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018.

La caz, Manoli Lilia a specificat că copiile cusute și autentificate în modul corespunzător a cererii nr. 5635 din 16 martie 2018 la care este anexată decizia integrală a instanței de apel, constituie probe pertinente, de o importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei.

În consecință, revizuenta a concluzionat că la 16 martie 2018 la Ministerul Justiției a fost înregistrată spre cunoștință decizia integrală a deciziei din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, însă recursul a fost declarat numai la 22 mai 2018, cu depășirea termenului prevăzut de lege.

Astfel revizuenta a specificat că circumstanțele invocate au existat până la adoptarea deciziei contestate, deoarece sarcina probațiunii privind răsturnarea prezumției tardivității este pe seama persoanei în defavoarea cărei a curs termenul de prescripție, iar dubiile în acest sens se interpretează în defavoarea lui.

La 06 noiembrie 2018 Manoli Lilia a depus originalul înscrisului eliberat de Ministerul Justiției (cusut și numerotat), care în opinia revizuintei denotă faptul că la cererea nr. 5635 din 16 martie 2018 a fost anexată decizia motivată din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, certificată de Ministerul Justiției.

Studiind cererea de revizuire în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.453 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

La caz, se constată că revizuirea a fost depusă de Manoli Lilia, invocând circumstanțe esențiale noi, apărute după emiterea deciziei a cărei revizuire se cere, prezentând în acest sens cererea adresată Ministerului Justiției la 16 martie 2018, din care rezultă că la cererea în cauză a anexat decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018.

Astfel revizuenta a invocat faptul că la materialele cauzei au fost anexate probe, care confirmă că la 16 martie 2018 Ministerul Justiției a recepționat decizia integrală a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018 și deci termenul de declarare a recursului urmează a fi calculată de la această dată.

Verificând circumstanțele expuse în cererea de revizuire, prin prisma prevederilor art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul reține că, în speță, argumentele nu se încadrează în rigorile normei de drept enunțate, deoarece revizuentul nu a prezentat probe care ar indica la circumstanțele noi descoperite, așa după cum prevede dispoziția art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Colegiul conchide că cererea din 16 martie 2018 adresată Ministerului Justiției, care a fost invocată drept temei de înaintare a cererii de revizuire, a constituit obiect de examinare în instanța de recurs (f.d. 184), iar un alt act de către revizuentă nu a fost prezentat.

Or, pentru a invoca acest temei de revizuire este necesar ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării deciziei a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și nici nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, Colegiul consideră necesar de a menționa că examinând cererea de recurs depusă de Ministerul Justiției, instanța de recurs cu referire la termenul de declarare a recursului a reținut că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 25 ianuarie 2018, iar la data de 26 martie 2018 Ministerul Justiției a recepționat decizia instanței de apel, fapt confirmat prin fișa de corespondență (f.d. 170).

Deci instanța de recurs a stabilit că recursul declarat de Ministerul Justiției la data de 22 mai 2018 a fost depus în termen.

Colegiul consideră, că înscrisul prezentat de revizuentă prin prisma art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, nu poate fi considerat drept circumstanță nouă, necunoscută anterior și esențială. Respectiv, nu este posibilă derogarea de la principiul securității raporturilor juridice, or circumstanțele invocate de revizuent nu sunt de așa natură încât să afecteze legalitatea deciziei a cărei revizuire se cere și, în special nu lezează temeinicia soluției date de instanța de recurs.

Această situație indică la caracterul declarativ al cererii de revizuire, fiind lipsită de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului revizuyentei cu soluția dată de instanțele de judecată, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a revizuirii.

În contextul dat, urmează a se preciza că admiterea cererii de revizuire ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul Brumărescu contra României).

Principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești cere că nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (cazul Roșca contra Moldovei).

Prin urmare, din considerentele menționate și având în vedere că motivele invocate de revizuentă nu corespund prevederilor art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Manoli Lilia ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Manoli Lilia, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Manoli Lilia împotriva Ministerului Justiției, Comisiei de licențiere a activității notariale, Comisiei de concurs cu privire la anularea actelor administrative.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Galina Stratulat

judecătorii

Dumitru Visternicean

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari